

symposium

bodem breed

Welkom bij het 33^e Symposium Bodem Breed

expertise

bodem en ondergrond

DORDRECHT

Stantec

Gezonde bodem voor een gezond leven

Programma

- Gezonde bodem voor een gezonde leefomgeving (Judith Hin, RIVM);
- Zaaien, schoffelen en oogsten voor gezondheid en welzijn (Erik Sterk, Buro Erik Sterk)
- Rini Biemans, Creatief Beheer)
- Discussie aan de hand van stellingen en vragen

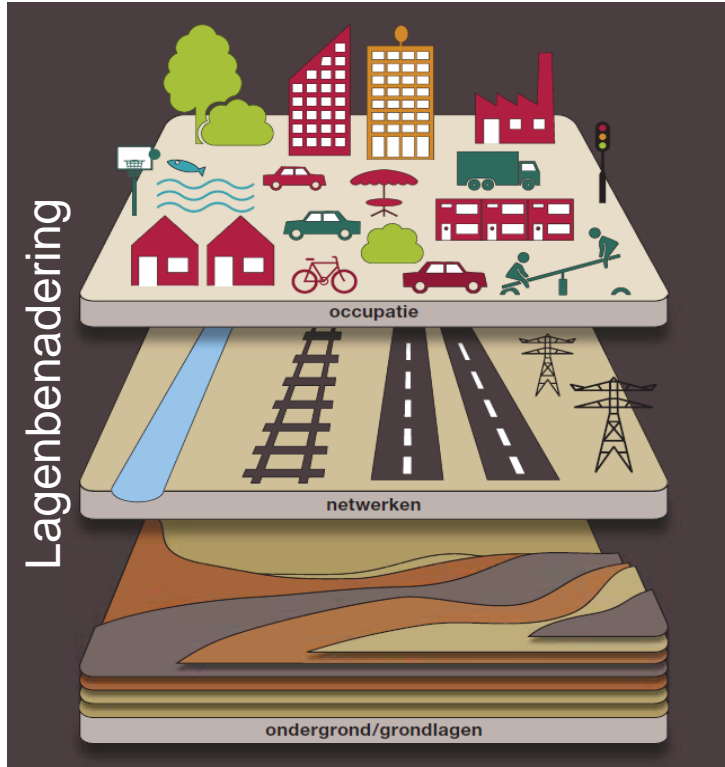

Gezonde bodem voor een gezonde leefomgeving

Judith Hin, Hanneke Kruize, Brigit Staatsen,
Susanne Wuijts, Liesbet Dirven

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Gezondheid

Ecosysteemdiensten

Ondergrondse
kwaliteit en ruimte

Bodem

Ruimte voor

- waterberging
- filtratie
- plant en dier

Kwaliteit

- schoon
- nutriënten
- biodiversiteit

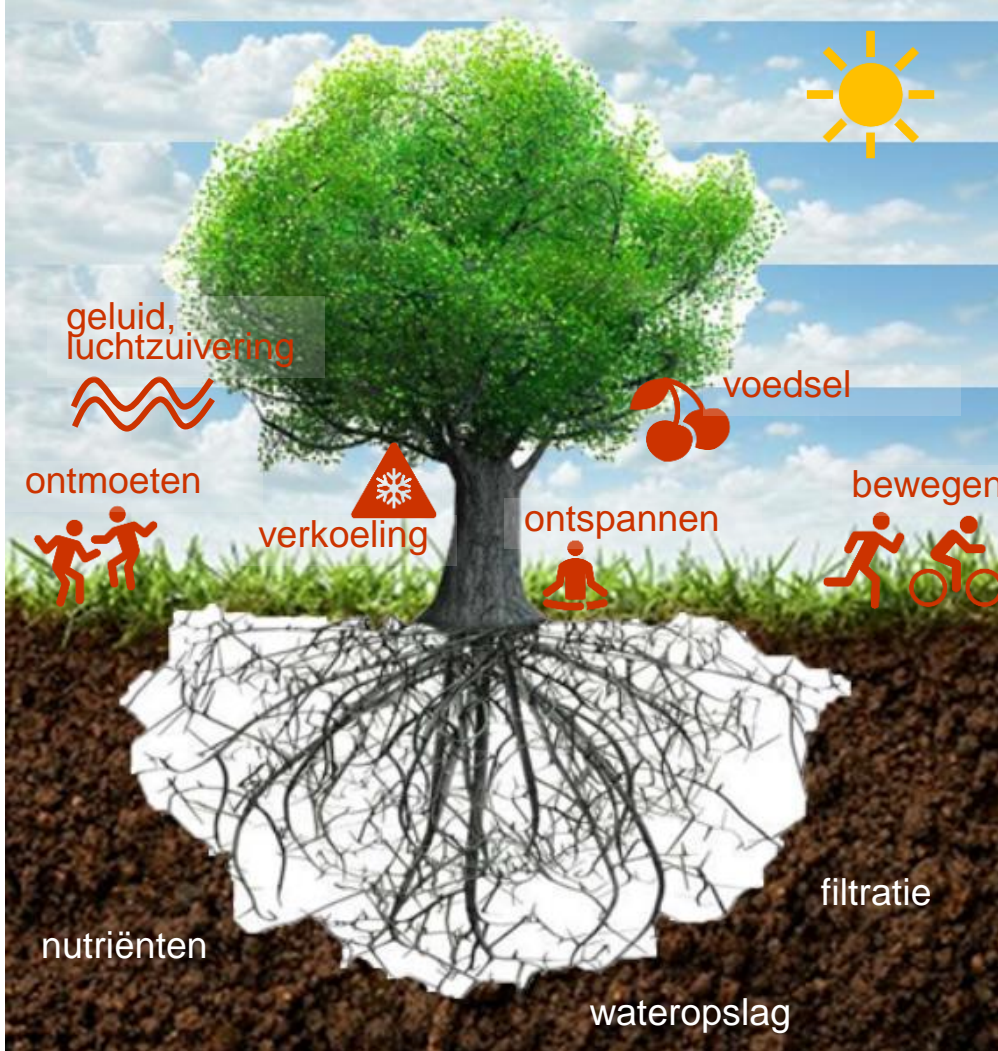
Ecosysteemdiensten

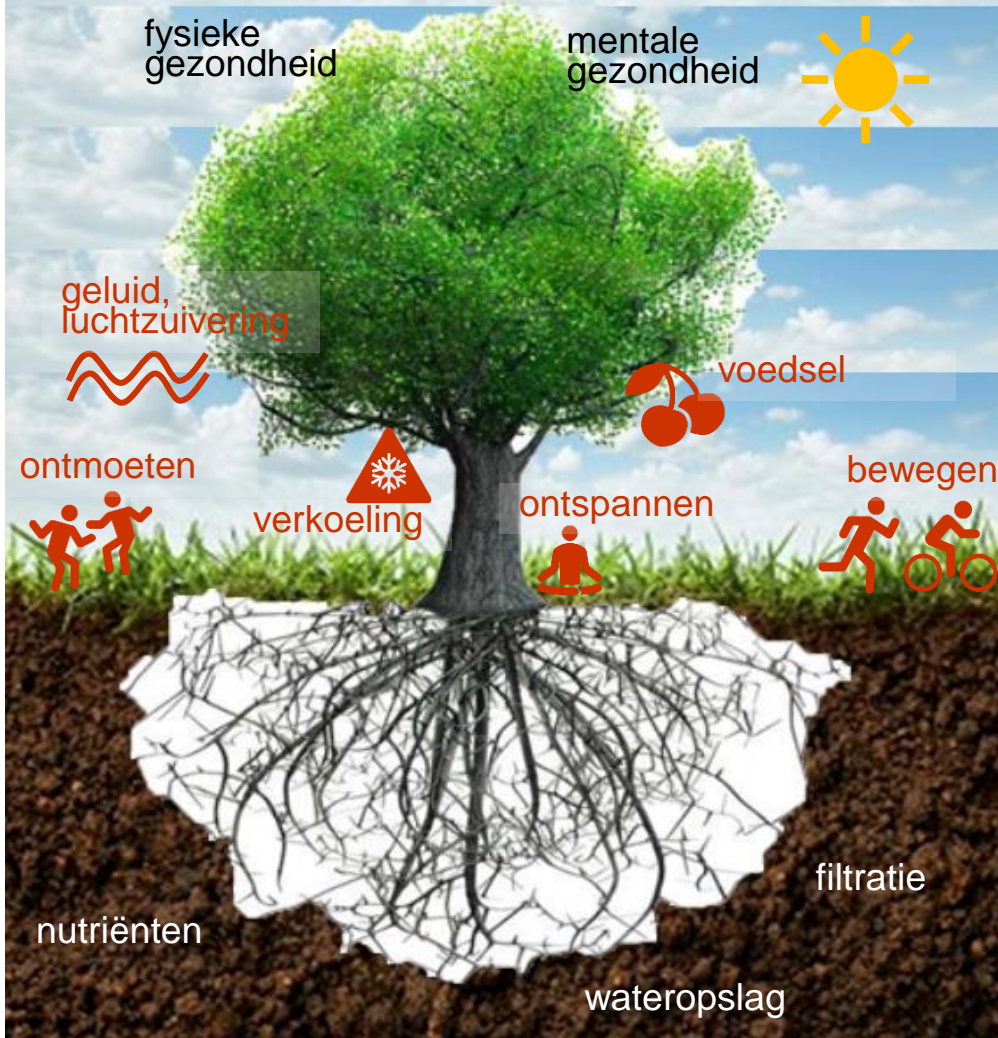
Ruimte voor

- voedsel
- groen
- klimaatadaptatie

Kwaliteit

- verkoeling
- geluidreductie
- luchtzuivering
- belevingswaarde

Effecten groen op gezondheid direct en indirect

Fysiek

- minder overgewicht, hartvaatziekten, diabetes type-2
- beter immuunsysteem
- effect op zwangerschap en geboortegewicht
- minder vroegtijdige sterfte

Mentaal

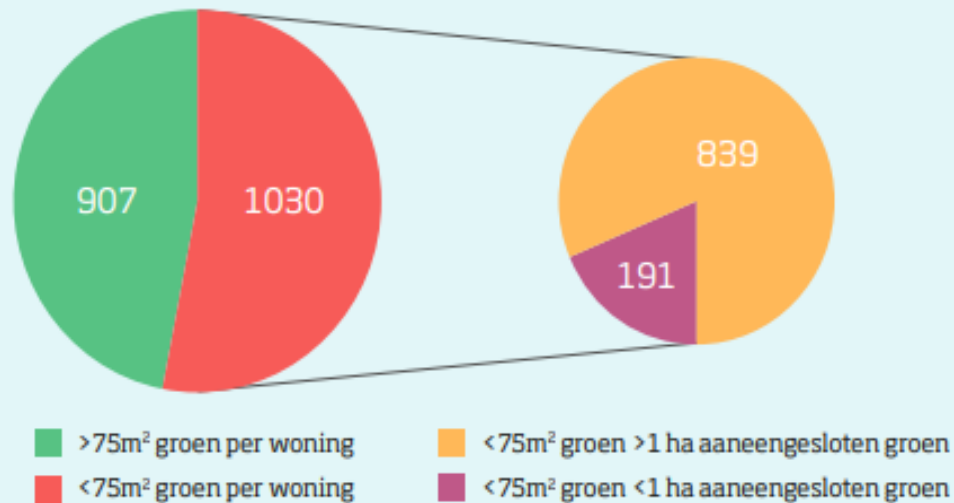
- ontspanning, zingeving, betere stemming, minder angst, depressie, stress
- cognitieve fitheid (concentratie, geheugen, leerprestaties)
- betere ervaren gezondheid
- betere slaapkwaliteit

Ook gezondheidsrisico's

- door plant: pollen, berenklauw, ambrosia
- door dier: infectie door zoönosen en door overdracht via vectoren (teken / muggen)

Totaalbeeld verstening buurten

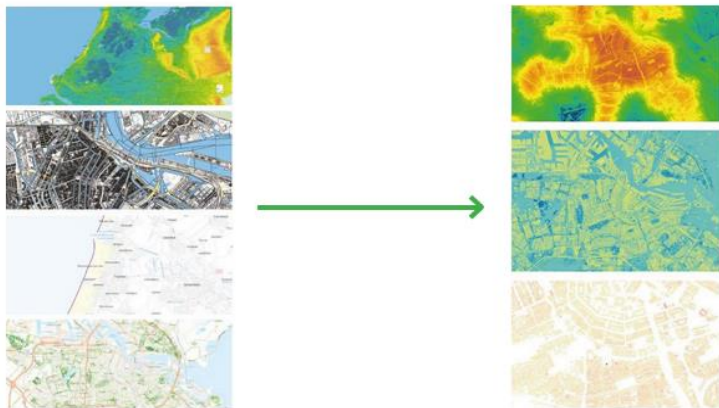
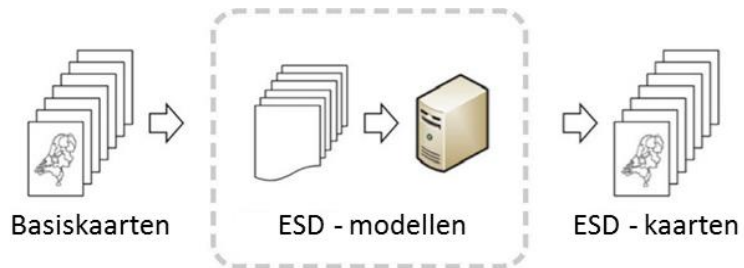
32 grootste gemeenten (>100.000 inw)
totaal 6,4 miljoen mensen

Groene leefomgeving onder druk

- Tot 2030: 95.000 huizen per jaar
- Tussen 2000-2017: 10% van de huizen gebouwd op groene stadslocaties

GroeneBaten Planner

<https://atlasnatuurlijkkapitaal.nl/groene-baten-planner>

Schatting van baten ecosysteemdiensten

Health

Avoided patients patients / year

Avoided health - related labour cost euro / year

Physical activity

Cycling min / year

Air quality

Pm10 retention kg / year

Urban cooling

Average temperature decrease C 0 by area

Real estate

Increase in real estate value euro / year

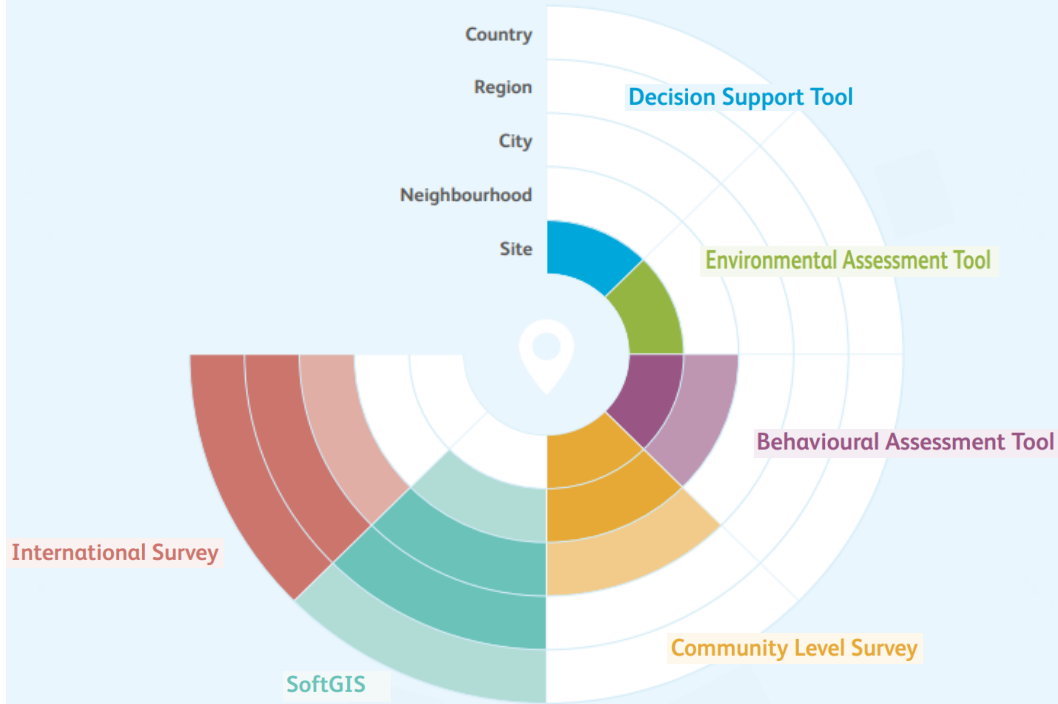

Water storage

Additional storage in green areas m³

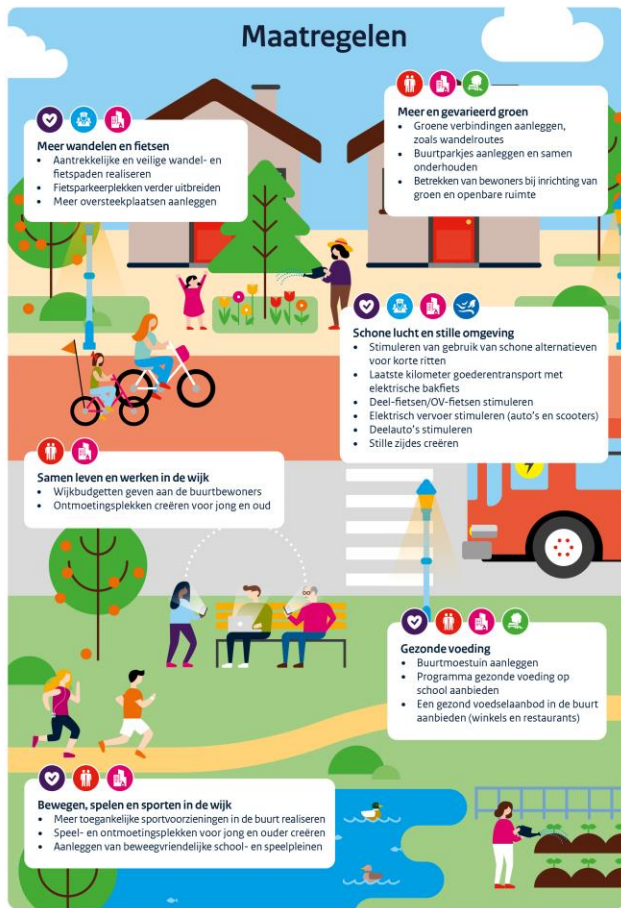
The BlueHealth Toolbox

<https://bluehealth2020.eu/resources/toolbox/> HEAT for

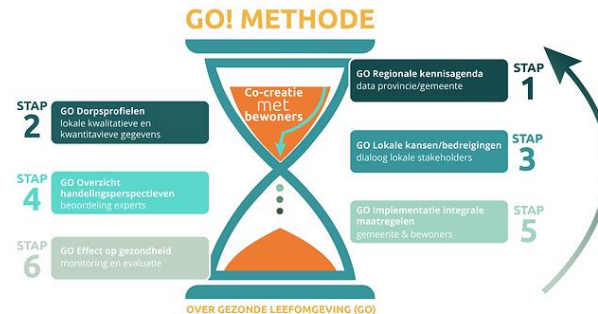
Instrumenten voor verzamelen van data over de blauwe leefomgeving

- Milieukwaliteit
- Gebruik door mensen
- Gedrag van gebruikers
- Beleving, ervaring en gezondheid gebruikers (bezoekers, omwonenden)

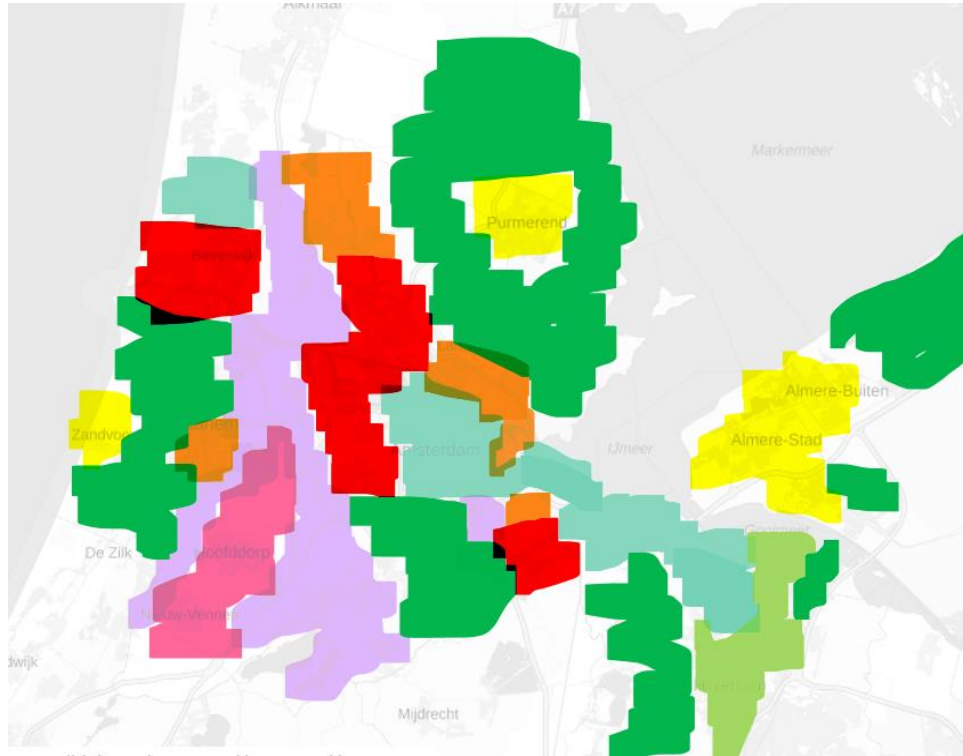

Methodische aanpak voor integrale verbetering van de gezonde leefomgeving

- Stapsgewijs aan de slag met kansen voor de gezonde leefomgeving

- Kansen in kaart brengen op basis van een combinatie van bewonersbeleving én statistische gegevens

Aanbeveling gezonde leefomgeving door inzicht in stapeling factoren

- Gezonde leefomgeving: o.a. lucht, geluid, hitte, overstroming, voorzieningen, beweegvriendelijke omgeving
- Kwetsbaarheid bevolking: o.a. gezondheid, sociaal economische positie, sociaal kapitaal, gezondheidsvaardigheden

Amsterdam 2050: een groene leefbare stad voor mens en dier

• Groene routes van voordeur tot landschap

In 10 minuten wandel je naar een park,
in 15 minuten fiets je naar het landschap.

• Groen tencij

Waar het kan vermenigen we verharding
door groen voor een prettige, gezonde
en natuurlijke leefomgeving met ruimte
voor ontmoeting.

• Gezonde straat- en pleinbomen

We planten bomen die groot en
oud kunnen worden.

• Samenwerken

Het aanleggen en behouden van
groen doen we samen met bewoners,
organisaties en bedrijven.

• Openbaar en toegankelijk groen

Volktuinparken, sportparken en
schooltuinen worden toegankelijker
voor meer mensen.

• Meer biodiversiteit

Door natuurinclusief te bouwen,
te ontwerpen, in te richten en te
beheren.

• Parkconciërges

In elk park is een parkconciërge,
aanspreekbaar voor vragen van
bewoners en bezoekers.

• Landschapsparken

In het landschap direct om
de stad creëren we ruigere natuur,
veelal bossen en meer mogelijk-
heden voor beweging.

• Groen is geleverd

In het groen is voor ieder wat wils.
Zo heeft bijvoorbeeld elk stedelijk
een eigen karakter.

• Nieuw bos en parken

Er komt een nieuw stadbos en er
komen nieuwe stadsparken.

Groen is belangrijk voor sociaal welzijn,
recreatie, klimaatadaptatie, gezondheid
en biodiversiteit.

Aan de slag!

De bodem bedekt zich het liefst
met groen om aftakeling te
voorkomen

Hoe maken we dat
'zichtbaar' in beleid?

Zaaien, schoffelen en oogsten voor gezondheid en welzijn

Inhoud

- *Zaaien voor gezondheid & welzijn*
- *Schoffelen voor gezondheid & welzijn*
- *Oogsten voor gezondheid & welzijn*

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond

Zaaien: vrijwilligerswerk, dagbesteding en duurzaam ondernemerschap

**Onze
sociale
bodem**

Schoffelen: 'permabestuur'

1. Productietuin / welzijn
2. Leer- en werktuin / wmo, w&i, educatie
3. Stadstuin / gebiedsontwikkeling
4. Broedplaats / innovatie & ontwikkeling

**Onze
economische
bodem**

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond

Oogsten: gezondheid & welzijn

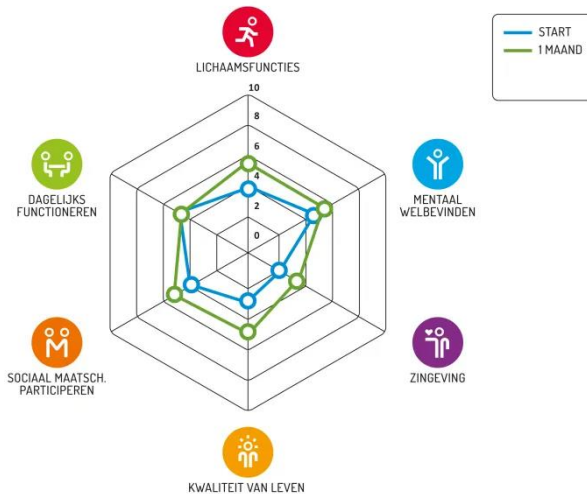
Permacultuur:

- Goed voor de mens
- Goed voor de omgeving
- Eerlijk delen

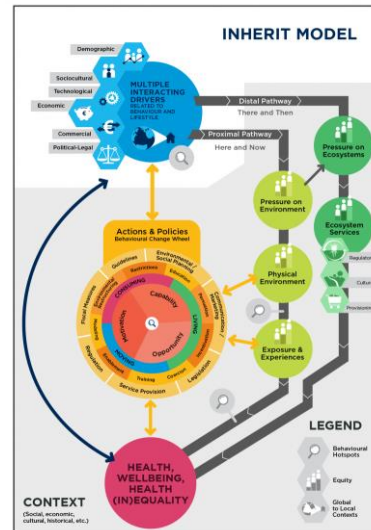
**Onze
ecologische
bodem**

Werkmodel: positieve gezondheid

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond

Conceptueel model: INHERIT – health, wellbeing, inequality

Meer info: <https://www.inherit.eu/>

Hèt netwerk event van de bodem en ondergrond

Voedseltuin is opgenomen in de Atlas Natuurlijk Kapitaal

Oog voor voedsel, hart voor mensen: Gezond voedsel voor iedereen – dat is de missie van Voedseltuin Rotterdam. Deze moestuin ligt in het voormalige havengebied Keilehaven. Vrijwilligers kweken er biologische groenten en fruit en de opbrengst gaat naar Voedselbank Rotterdam. Een mooi voorbeeld van wat stadslandbouw kan betekenen voor een stad: Voedseltuin Rotterdam zorgt niet alleen voor gezond voedsel, maar biedt vooral een plek om elkaar te ontmoeten en weer mee te kunnen doen. Zo dragen de deelnemers bij aan het produceren van voedsel én kunnen ze tegelijkertijd in een groene omgeving weer meer zelfvertrouwen krijgen en skills ontwikkelen.

Aan de slag!

De bodem is
de nieuwe
GGD!

Sociaal
Groen
Gezond
Duurzaam

Gezonde bodem voor een gezond leven

<https://www.dokterbiemans.nl/single-post/gezonde-bodem-voor-een-gezond-leven>

Discussie

- Go to **www.menti.com** and use the code **4677 4711**
- Go to **www.menti.com** and use the code **2886 9907**

